

AYŞE SARISAYIN

Bir Roman Kadar Uzun

Geride Kalanlar, Anılar

AYŞE SARISAYIN
BİR ROMAN
KADAR UZUN
GERİDE KALANLAR, ANILAR

Can ağdaş

Bir Roman Kadar Uzun, Ayşe Sarısayın

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Haziran 2023, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Mustafa Çevikdoğan

Düzelti: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Ayşe Merdit / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6119-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AYŞE SARISAYIN
BİR ROMAN
KADAR UZUN
GERİDE KALANLAR, ANILAR

ANI – DENEME

♥can

Ayşe Sarısayın'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Denizler Dört Duvar, 2003

Yorgun Anılar Zamanı, 2004

Karakalem Resimler, 2008

Erdal Öz / Unutulmaz Bir Atlı, 2009

Ansızın Günbatımı, 2014

Denize Yazıldı, 2018

AYŞE SARISAYIN, 1957'de İstanbul'da doğdu. Kimya mühendisliği ve işletme eğitimi gördü, uzun yıllar ilaç sektöründe çalıştı. Behçet Necatigil'e ilişkin anılarının yer aldığı ilk kitabı *Çok Şey Yarım Hâlâ*, 2001'de yayımlandı. Öykü kitaplarından *Denizler Dört Duvar* 2004 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne, *Yorgun Anılar Zamanı* 2005 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Karakalem Resimler*, *Dünya Kitap* dergisinin 2008 Yılın Telif Kitabı Ödülü'ne değer görüldü. 2009'da yayımlanan *Erdal Öz*, *Unutulmaz Bir Atlı* adlı biyografiyle *Beşiktaş*, *Yollar ya da Anılar Boyunca* adlı otobiyografik semt kitabını *Ansızın Günbatımı* (2014) ve Selim İleri'yle edebiyattaki 50. yılı için yaptığı nehir söyleşi (*O Aşk Dinmedi*, 2017) ve *Denize Yazıldı* (2018) izledi. Çocuk edebiyatı alanında da çalışmaları olan ve Almancadan çeviriler yapan Ayşe Sarısayın'ın Siegfried Lenz'den çevirdiği *Almanca Dersi* romanına Dünya Kitap Yılın Çeviri Kitabı Ödülü verildi (2012).

“Ölümle aldatıp bizleri
bir bir göçtüler.”

Gülten Akın

“Geriye kalanı yazdım.
Belki de hepsi, ölmüş insanların
defterlerimizden bir türlü silemediğimiz,
artık çevrilmeyecek telefon numaralarıdır.”

Selim İleri

“İnsanın yaşadığı değildir hayat, aslolan
hatırladığı ve anlatmak için nasıl hatırladığıdır.”

Gabriel García Márquez

İçindekiler

“ESKİ SOKAK”TAN BUGÜNLERE

Şairime Mektubumdur... ..	17
“Benim İki Kızım Var...” ..	28

ÇOCUKLUĞUMUN “RENKLİ TAŞLARI”

Oktay Amca’dan Oktay Akbal’a: Tükenmeyen Umutlar	43
Mor Mozaikli Apartmandaki Siluet: Tahir Alangu	51
<i>Bende Yaşayanlar</i> : Rauf Mutluay	59
Ali Tanyeri’ye: “Kim Atar Kemendi Kalkar Divandan...”	65
“Direnç Doğuran Kadına”, Sennur Sezer’e	70
“El-Ücra”dan Gülten Akın Şiirlerine Kalanlar	75
Hak Edilmiş Bir Hayata Dair: Fethi Naci	80
Sevgili Şair(im) Edip Cansever’e... ..	86
Turgay Gönenç de <i>Zamanın Sularında</i> Artık	98
Kâmuran Şipal Günlüğü	103

KESİŞEN YOLLARDA YÜZ YÜZE KARŞILAŞMALAR

<i>Unutulmaz Bir Atlı</i> İçin	129
Tahsin Hoca: <i>Yalan Olmayan Bir Hayat</i>	135
Ülkü Ayvaz’ın “Altın Tozuyla Dolu Altın Çağ”ı	139

<i>Dünyanın Bütün Kedileri'nin Dostu Çetin Öner</i>	144
Mustafa Öneş'in Sessiz Vedası	148
<i>Yalnızlar'ın Oyuncu'su Erhan Bener</i>	153
Sevgili Adalet Hanım... ..	159
Demir Özlü'nün Ardından: "Yurda Son Gelişimdir" ...	166

UZAKLARDAN YAKIN TEMASLAR

"İpekli Mendil"den "Plajdaki Ayna"ya, Sait Faik'le Buluşmalar	181
Orhan Kemal'in "Çokolata"sı ya da "Kalın Kâğıtlarda Çöplerimiz"	188
Sönmeyen Bir İç Yangın: Sivas Katliamı	196
Yaşar Kemal'le İndi Bahar	205
Siegfried Lenz'in Dünyası: Kuzey'e Bir Yolculuk	209
Nezihe Meriç Öyküleri: Susuz Yaşamlarda İç Sıkıntısı	223
Wolfgang Borchert: <i>Kapıların Dışında</i> Bırakılanların Çılgılığı	233
<i>Tante Rosa</i> 'yla Başlayan Sevgi Soysal Yolculuğu	241
"Çiçekli Dağ Sokağı"ndan Plastik Meduzalara: Zeyyat Selimoğlu	248

BİLİNMEYEN HAYATLAR, İZ BIRAKANLAR

Fuat Sarısayın'ın Mütevazı Yolculuğu	259
Moda'nın Kedileri Yasta... ..	266
Cumhuriyet Öğretmenleriyle Vedalaşırken	272
Maçka Palas'taki Kahkaha Evi	281
Mümtaz Kaptan Saklanırken	288
Doktor, Sanatçı, "İnsan" Erhun Şerbetçi İçin	296
Bu Dünyadan Neri de Geçti... ..	301
İyi İnsan Zuhul Esemen	308
Canım Hasan: Ve Perde!	314

Berinlerin Ardından: “Onların Anısına...”	325
Aganta Burina Burinata: Rüzgârın Daim Olsun Muammer Kaptan!	332
Yaz Bitti...	336
Saygı Abi	340
İncecikten Bir Kar Yağar...	348
Bir Dostluktan Emanet: Bay Weck'in Gülümsemesi	358
Ağır Abi Tanju'ya: Saygılar Bizden!	367

“Eski Sokak”tan Bugünlere

“Küçük ahşap bir dizi evlerdi
On yıl önce o sokak
Sonra geniş caddelere çıktık
Apartıman – sizden uzak”

Behçet Necatigil

ŞAİRİME MEKTUBUMDUR...

Sevgili şairim, canım babam,

O kadar çok oldu ki sen bu dünyadan ayrılıp sonsuzluğa göçeli, sayılar birbirine karışıyor artık – sonsuzluk deyip duruyoruz ya ikide bir, avuntudan öte değil aslında, geçelim bu meseleyi... Bizim buralarda zamanın nasıl da hızla kayıp gittiğini en iyi bilenlerdensin. Değerlendirmek için ne çok uğraştın, altmış üç yılın tek bir saatini boşa harcamamaya odaklı bir ömürdü seninki.

2013 Eylül'ünde, senden tam otuz dört yıl sonra anemi de uğurladık sonsuzluk denen boşluğa. Yaşadığı sürece senin erken gidişinden duyduğu üzüntüyü dile getirdi. "Kim bilir neler üretti yaşasaydı, daha yapacağı çok iş vardı..." diye yakınıp durdu hep. Diyecek söz bulamazdık, sessizce dinlerdik yalnızca.

Yıllardır sayısız mektup yazdım sana, kimi kâğıtlara, kimi boşluklara – çaresiz anlarımda, rüyalarda. Konuşmalar yaptım anma günlerinde, panellerde, eş dost meclislerinde ya da kendi kendime. "Babam, şairim!" dedim, "İyi ki şairim babam!" dedim, böyle yazdım. Seni tanımaktan, varlığımla, hayata karşı duruşunla bana sağlığında, daha çok da ölümünden sonra öğrettiklerinden, kızın olmaktan büyük bir onur duyduğumu dile getirdim. Ama içimden geldiğince "canım babam" diyemedim, hep bir mesa-

fe koydum aramıza. Çok yakınlarımla birlikteyken bazen, bir de Selma'yla, o güzelim "Mavi Işık" şiirini yazdığın, *Bizim çocukluğumuz / Karanlık, paslı / Sen güneşlerde yaşa / Altın saçlı...* dediğin sevgili ablamla konuşmalarımızda, hani fırsat buldukça ayda yılda bir baş başa buluştuğumuzda iki kız kardeş, olanca içtenliğimizle dertleşirken önünü ardını düşünmeyerek, sözümüzü ve sevgimizi sakınmadan, kendimizi aşka değilse de artık, şaraba vurup birkaç damla gözyaşı döktüğümüzde, işte o zamanlarda diyebildim ancak. Bir Selma dedi, bir ben...

"Canım babam" diyebildiğime göre şimdi –yazdığım bir mektupta ilk defa– duygularımı ve kendimi sakınmayacak yaşlara geldiğimdendir belki.

Annemin ölümünden sonra uzunca bir süre anılar kuşatmasındaydım. Geçmişe hep bağlıydım, bugünkü varlığımı geçmişe borçlu olduğumun farkındaydım zaten ama yarım asır yaşanan, bir zamanlar baba evim olan apartman dairesini tümüyle boşaltmak zorunda kalınca ve o evde birikenlerin bildiğim ya da tahmin edebildiğim boyutların çok üstünde olduğunu anlayınca, kuşatılmamak mümkün değildi ki! Ne çok saklamış ne çok biriktirmişsin canım babam! Kuytulardaki dolaplardan, yüklüklerin en üst raflarından çıkardığımız koliler, yalnızca çalışma taslakların, defterlerin, üniversite ders notların ya da şiir müsveddelerinin değil, 1920'lerin ortalarından başlayarak ölümüne dek biriktirdiğin her türden belgeyle doluydu. Eski ilaç prospektüslerinden kömür faturalarına, askerlik sırasında levazım subayı olarak tuttuğun kayıtlardan imzalı kitaplarını kimlere gönderdiğini yazdığın listelere, yüzlerce, hayır, binlerce kâğıt... Belli ki annem başa çıkamamış, yok etmeyi de asla düşünmeyip olduğu gibi korumuştur hepsini.

Senden kalanları tasnif edip değerlendirmeye çalışırken, annemin son yıllardaki, "Ben ölünce ne olacak

bunlar?” diye yakınmalarını hatırlıyoruz. O kadar çok tekrarlıyordu ki bu sözleri, pek üstünde durmuyor, “Bulunur bir çözüm, üzülme!” deyip geçiyorduk. Aynı soru –eskiden aklıma bile gelmeyen– benim de içimi kemiriyor nicedir. Tüm çabalar da bu yüzden, aklım başımdayken, elim ayağım tutarken toparlamak için... Yaşlılık ve kaçınılmaz son, nasıl da belli ediyor kendini! *Bir şey ancak sonradan yararsa yarar işe / Bir makina, sesleri çapaklı / Çekilen bir teyel / Olur gider daha olmadı* ya da *Yaşlanmak, o her şeyin biraz biraz yettiği...* ve daha nice şiirlerin serin esintileriyle...

Edebiyat hep olduğu gibi en büyük sığınağımız. Dipsiz kuyu adını taktığımız arşivinse kendimizi en iyi hissettiğimiz yer. Değerlendirmek için elimizden geldiğince uğraşıyoruz. Genç bir arkadaşım, Serenad Demirkan el uzattı bize, arşivi derleyip toplamakta, yeni yayınların hazırlanmasında yardımcı oluyor. Başlangıçta pek tanımıyordu seni ama arşivde çalıştıkça, hafiye gibi iz sürüp bağlantıları kurdukça yakınlaştı, adeta sevdalandı sana. Karşılıklı mektuplarınızı yayına hazırlarken sevgili dostun Kâmuran Şipal’le yaptığı görüşmeler de zemin hazırladı bu sevdaya, hatta ikinize birden sevdalandı galiba! Uyumla, keyifle çalışıyoruz birlikte; çıkan her kitap sevincimizi çoğaltıyor, işe yaramak duygusu gitgide hoyratlaşan bu dünyada küçük mutluluklar yaratıyor.

Elimin değdiği, bir zamanlar elinin değdiği her belge “Eski Sokak”a götürüyor beni. Kömür faturaları, doğup büyüdüğüm ahşap evin oturma odasına, üzerinde eski bir çaydanlığın fokurdadığı sobaya, yanan odun kömürün çıtırtılarını dinleyerek uykuya dalışlarıma; *Pencerre* oyununun taslakları, hep aynı pencerenin önünde oturup sokaktan gelip geçenleri izleyerek günleri tüketen felçli anneanneme; okul defterlerimizin bir yüzü boş kalan sayfalarına not aldığı dizeler, sokağın devamında-

ki ilkokulumda, o sokakta neler yaşıyorsa hepsine: *Çocuklar orda büyüdü / Orda okula gitti, / Komşunuzduk ama görüşemedik / Hiç vakit yoktu.*

Küçük yaşta geçirdiğin adenit tüberkülozun tedavisi için hastaneye gidiş tarihlerini kaydettiğin listeler ya da düzenli olarak ateşini ölçüp değerleri not ettiğin çizelgeler, ateşlendiğim çocuk hastalıklarını anımsatıyor; yarı düş yarı gerçek görüntülere Fazıl Hüsni Dağlarca'nın dizeleri eşlik ediyor: *Üfleme bana anneciğim korkuyorum / Dua edip edip, geceleri. / Hastayım ama ne kadar güzel / Gidiyor yüzer gibi, vücudumun bir yeri.*

Çocukluğumun ateşli hastalıkları, geceleri eve dönüşlerimize, Beşiktaş'taki otobüs durağından Camgöz Sokağı'na giden yolda, senin kucağında güvenli uykulara dalışlarımıza karışıyor, her şey iç içe geçiyor: *Çocuk hemen uyudu / Uykusunda güldü.*

Şiirlere düşkünlüğümün nedenini aramaya gerek yok, pek çok duyguyu, ruh halini şiirlerle birlikte yaşıyor olmamın kaynağı da besbelli: "Önce şiir!" sözünün yankılandığı bir evde büyümek... Ancak kafamı kurcalayan başka bir konu var. "Eski Sokak" şiirini yazmamış olsaydın da o sokak, o ev böylesine canlı yaşayıp gelir miydi benimle bugünlere? Tüm bu ayrıntıları hatırlar mıydım yine? Sanmıyorum. Sevdiğin Oktay Rifat'ın dizelerindeki gibi: *Çünkü hatıralar kuşlar gibi / Dal ister konacak.*

Başka görüntüler de var elbette: sıradan bir tartışma, gereksiz bir kırgınlık, leblebi eşliğinde içtiğin akşamüstü rakılarının anason beyazlığı, okumam için verdiğin edebiyat dergileri, kitaplar, taze ceviz kokusu, uzun bir zaman sıçramasıyla bir hastane odası, beyaz yine, başka bir beyaz, ilaç, serum ve hastalık kokulu bu beyazlığın ortasında hırıltılı nefes seslerine eşlik eden anılara, bir de umutlara sığınarak bekleyişler, ölümün çok yakınlarda

olduğunu bilerek ve ölümün anlamını bilmeden daha, sessiz çığlıklarda dile gelen isyanlar...

Sonrasında sen yoktun ama şiirlerin yanı başımdaydı, yaşadıklarım, anladıklarım ve anlayamadıklarım eşlik ederek, anlam arayışlarıma ışık tutup yol göstererek. Kederlere, acılı bekleyişlere şiirlerle katlanıldı; genç ölümlere, yakın ya da uzak çevrelerden çocuk ölümlerine, geç ölümlere, ölememelere...

Biliyor musun, çocuklar hâlâ ölüyor, öldürülüyor bu dünyada. Çok sevdiğin, kıyamadığın masum çocuklar. *Hem onlar geç büyürler, sonra ne güç büyürler / Daha yavru, dünyanın farkında değiller / Üşümüş soğuklarda yatağımıza gelirler* dediklerin – sende tam bir yıl sonra, yine 13 Aralık'ta on yedi yaşında bir çocuk idam edildi mesele. On yedi yaşındaydı ama on sekiz oluverdi birdenbire. Yaşına bir yıl eklenerek yaşayacağı yılların tamamı alındı elinden. Ağıtlar yakıldı onun için, şiirler yazıldı. Adı Erdal'dı, umutları vardı, kocaman kara gözleri, bir de yakası kürklü paltosu. Sonra başkaları. On yediye on sekiz olanın abileri. Yirmiler, yirmi üçler. Umutlarıyla birlikte toprağa karıştı hepsi.

Şimdileri sorarsan, idamlar yok artık ama haksızlıklar, yolsuzluklar, eşitsizlikler hâlâ dur durak bilmiyor. Açlık, yoksulluk diz boyu. Gençler öldürülüyor, insanlar savundukları düşünceler yüzünden yargılanıyor, tutuklanıyor, yıllarca hapiste tutuluyor. Hayatımız her yönden kuşatılmış, içeriden ve dışarıdan, nefes alamıyoruz adeta. Ama sanma ki her an kötü hissediyoruz kendimizi; hayır, yaşıyoruz pekâlâ, gülüyor eğleniyoruz, kitaplar okuyor, sinemaya gidiyor, güzel içkiler ve yemekler eşliğinde güzel müzikler dinliyoruz. Yeni bir çizme alıyoruz, kırmızı bir kazak, yılın moda renginden bir elbise. Elbiseye uygun bir şal bulunca dolabımızda nasıl da seviniyoruz. Okuduğumuz kitapla, izlediğimiz filmle mutlu oluyoruz bazen.

Yaşamak için küçük sevinçlere ihtiyacımız olduğunu biliyoruz, başka türlü yaşanmaz diyoruz, böyle savunuyoruz, böyle aklıyoruz kendimizi ve sevincimizi. Sonra tam da o anlardan birinde, sevinirken anlamlı bulduğumuz ve birazdan tüm anlamını yitireceğini bilmediğimiz herhangi bir şeye, donup kalıyoruz: Görüyoruz, duyuyoruz, okuyoruz – vurulan bir gencin hikâyesini, öldürülen bir başkasının trajedisini, gözü yaşlı ana babaları. Tabutlara örtülmüş bayraklara sarılıp, “Vatan sağ olsun!” diyenlerle, “Vatana da devlete de hakkımı helal etmiyorum!” diyenleri dinliyoruz. Dökülen gözyaşlarının aynı olduğunun farkında olarak ve bunun ne zaman fark edileceğini sabırla bekleyerek tüketiyoruz ömrü. Her an yeni bir kötülüğe, haksızlığa tanık olmanın ağırlığıyla.

Hiçbirinin olmadığı bir gün –olacak iş değil ya, diyelim ki oldu– küçük bir mutluluğun peşine takılmış giderken, bize doğru uzanan kirli, cılız bir çocuk eli görüyoruz ya da kavruk yüzlü genç bir kadının kucağındaki esmer çocuğun, onca kir pas, pılı pırtı arasında bile gizlenemeyen pırıltılı bakışlarıyla karşılaşıyor bakışlarımız. Utanıyoruz neden utandığımızı bilmeden, suçluluk duyuyoruz ne suç işlediğimizi anlayamadan. *Öperdim ellerini kötüye çekilmese / Çocukluğunu satıyorsun* dizelerini hatırlamak tedirginliği çoğaltıyor, her yerimiz utanç oluyor, temiz giysilerimizin, cebimizdeki paranın, yediğimiz yemeğin altında eziliyoruz. Yeni bir sevinç bulana kadar, sevinci böylecek yeni bir kötülükle karşılaşana kadar...

Dönüp dolaşıp “Eski Sokak” şiirinin son dizelerinde buluşmak yine, benzer utançlardan geçmek durmaksızın: *Bilinmedi ne çare, sizdendik, / Yalnız biraz daha iyi yaşamaya özlemlî. / Şimdi aynı uzaklık, aynı utanç, / Düşündükçe o sokağı, o evleri.*

“Bir İstanbullunun Not Defterinden” şiirini hatırlı-

yor musun? Kentteki bozulmadan, yozlaşmadan yakındığın, *İstanbul'da yaşıyorum / Yaşamaksa!* dizeleriyle biten Nisan 1979 tarihli şiirin. O yılları nasıl da mumla aradığımızı görseydin! Dünyanın en güzel kentinin akıl almaz biçimde yağmalanmasını, iktidar çevrelerine peşkeş çekilmesini, rant uğruna nefes alınamaz hale gelişini, eski mekânların anılarımızla birlikte yok edilmesini. Çok sevdiğin, kendi halinde, gözlerden irak yerlerin hiçbiri yok artık. Var olmazsa var olamayacağımız tabiat ana can çekiyor, iklim krizi, kuraklık, müsilaj, pek çok sorun üst üste yığılmış çözüm beklerken, her iktidar kendi varlığını önceliyor. Daha çevre kirliliği kavramının yeni yeni duyulduğu yıllarda, ta 1977'de yazdığın "Uygarlık Raporu" şiirin bugünleri işaret ediyor sanki: *Bu artıklar ne artık, kusar toprak / Plastik kaplar, bidonlar, asit. / Ölü balık, yoz ağaç, çevre kirlenmeleri / Baygın soluklar, bitkin gel git.* Din, inanç, vatan, millet sömürüsüyle beyinleri yıkanan yığınları izliyoruz şaşkınlıkla, yarınlardan daha çok korkuyoruz günden güne. Bunu da yazmıştın değil mi "Panik" şiirinde: *Yarınlar? Gizli kara gazete haberlerinde / O varsa ekmeklerde, sulara ağulu / Hatta çocuk yüzlerine düşmüşse gölgesi / Keser bizim gibiler yarınlardan umudu.*

Demem o ki, değişen fazla bir şey yok bu tarafta, aynı sorular ve sorunlar tekrarlanıp duruyor. Yine de umut etmekten vazgeçmiyoruz hâlâ – elbet bir gün, mutlaka!

Biliyor musun, aramızdan ayrıldığın o kasvetli, soğuk kış gününün ardından sıkça rüyalarım girerdin. Her seferinde aynı rüya, aynı mekân, aynı konuşma...

Yaşadığın son evde, Deniz Apartmanı'ndaki dairedeyim. Kapı çalınıyor, açıyorum. Karşımdasın: bej renkli pardösün, şapkan, eski, küçük çantan, alışveriş filen, ağızından düşmeyen sigaran... İçeri girmeyip tıka basa dolu fileyi kapıdan uzatıyorsun. Posta kutusuna bakmak için

Beşiktaş'taki postaneye gittiğin, alışveriş yapıp eve döndüğün o sıradan günlerden birindeyiz sanki. Oysa ben biliyorum böyle olmadığını, artık geri dönemeyeceğini ama söyleyemiyorum. Heyecandan sesim çıkmıyor, donup kalıyorum. "İzinli geldim," diyorsun usulca. "Çok az vaktim var. Sizleri görüp gideceğim hemen. Gelirken bir şeyler getirdim. Bir ihtiyacınız varsa söyleyin..."

Ağlayarak uyandığımda vaktin çoktan dolmuş olurdu. Önceleri çok etkilenirken zamanla alışmıştım bu tuhaf rüyaya. İzinli gelişlerinin, genellikle bunaldığım, kendimi çaresiz hissettiğim dönemlere denk düşmesine bile şaşırıyordum artık. Ama seninle paylaşmak istediklerimi, bizim buralarda olup bitenleri anlatamamış olmanın sıkıntısı taş gibi otururdu yüreğime. Mezarına çok sık gelirdim o sıralar, rüyamda anlatamadıklarımı söylemek, karşılık alamamam da seninle sohbet edip yeryüzünden haberler vermek için...

Yıllar var ki görmez oldum bu rüyayı. Belki yazmaya başlayınca kitaplar, yazılar, gitgide mektuplar aldı rüyaların yerini. Dönüp dolaşıp bugünlerden haber verme isteği bu yüzden belki de – yaşanılanlarla baş edemedikçe en çok...

Hatırlarsın, sen gitmeden önce de okurdum şiirlerini, hayran kalırdım bazılarına. Anlayamadıklarımı ise, biraz ürkerek, sana sorardım. *Yirmisinde mi erken / Otuzunda belki* diye kestirip atardın, açıklamak yerine. Üsteleyecek olursam, yine dizelerle verirdin yanıtını: *Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları.*

Haklıydın canım babam, "asıl şiirler" in çok uzağında idim o zamanlar. Edebiyatı çok sevsem de kimi şairlerin, şiirlerin tutkunu olsam da anlamları genişletebilmek için önümde uzun bir yol olduğunun farkında değildim. Gidişinden yirmi yıl sonra anneme yazdığın *Serin Mavi*

mektupları Selma'yla birlikte yayına hazırlarken seninle yeniden tanışacağımı, bu tanışıklığın beni her geçen gün "şairim"e biraz daha yaklaştıracığını bilmiyordum henüz. Seninle ilgili anılarımı, bende kalanları aktarmaya çalıştığım *Çok Şey Yarım Hâlâ*'nın yolu böyle açıldı, okuma yolculuğumda geldiğim yer yazmaya böyle evrildi ilkin.

Kadere inanırdın değil mi? Ben pek inanmazdım oysa. Annemin ve Kâmuran Amca'nın ısrarlarıyla seni, senin ev hallerini anlatmak üzere çıktığım bu yolculuğun da bir kader olduğunu çok düşündüm sonraları. Başka hayatlara yönelerek *Unutulmaz Bir Atlı Erdal Öz* biyografisini yazmamı, erken kaybımız Elif Daldeniz için gelgitlerle oradan oraya savrulurken *Denize Yazıldı*'yı kaleme alabilmemi nasıl açıklayabilirim ki? Ya da bende iz bırakan, bugünkü varoluşumda etkisi olduğuna inandığım insanların ardından ille de bir şeyler yazma isteği mi? Herkesin tanıdığı, okuduğu edebiyatçılar ya da kimyelerin bilmediği, sadece yakın çevrelerinde iz bırakmış hayatlar olması fark etmiyor, her biri biricik olduğundan hep aynı tedirginlikle... Hata yapma, yanlış anlatma veya yanlış anlaşılma, birilerini incitme korkularıyla baş etmeye çalışarak...

Bir süredir gidenlerin ardından yazdığım, kimileri dergilerde ya da kolektif kitaplarda yayımlanmış, kimileri dosyalarda yarım kalmış veya notlar alınıp hiç başlanmamış yazıları toparlamaya çalışırken, çoğunu elden geçirip yeniden yazarken kabulleniyorum artık. Kader de desem rastlantı da, bu yolculuktan vazgeçmemişim, bile isteye teslim etmişim kendimi.

Farklı zamanlarda yazdığım bu yazıları topluca okuduğumda, beni ne denli etkilemiş olduğunu çok daha net görüyor, irkiliyorum. Seni anmadığım, şiirlerinden ya da yazılarından alıntı yapmadığım metin yok neredeyse! "Böyle olmaz," diyorum, "olmamalı!" Ne var ki azaltmaya

Elimin değdiği, bir zamanlar elinin değdiği her belge “Eski Sokak”a götürüyor beni. Kömür faturaları, doğup büyüdüğüm ahşap evin oturma odasına, üzerinde eski bir çaydanlığın fokurdadığı sobaya, yanan odun kömürün çıtırtılarını dinleyerek uykuya dalışlarım; Pencere oyununun taslakları, hep aynı pencerenin önünde oturup sokaktan gelip geçenleri izleyerek günleri tüketen felçli anneanneme; okul defterlerimizin bir yüzü boş kalan sayfalarına not aldığın dizeler, sokağın devamındaki ilkokulum, o sokakta neler yaşandıysa hepsine...

Bir Roman Kadar Uzun, başarılı bir yazarın hayatına değmiş isimlerden oluşan, sıralaması karışık bir sözlük aslında. Behçet Necatigil’in tertemiz anısıyla başlayıp şairin evine konuk olan edebiyatçıların arasına katılıyor, orta halli bir memur/yazar ailesinin mütevazı yaşam ve güzellik uğraşını hayranlıkla okuyoruz. Sonra başka yazarlar giriyor hayatımıza. Kâmuran Şipal’den Sait Faik’e, Adalet Ağaoğlu’ndan Siegfried Lenz’e uzanan anılar, tanıklıklar, aşına olduğumuz ya da hiç bilmediğimiz hayatlar.

Gülten Akın’ın dediği gibi biraz: “Bir roman kadar uzun bu tümce / Sonra işte yaşlandım.”

Elinizdeki kitap, “Eski Sokak”tan dünyaya doğru genişleyen bir harita. Bir yazarı yazar yapan şairler, yazarlar, arkadaşlar... hepsi haritada bir noktada bize gülümsüyor.

#edebiyatdünyası #sokak #şair #mektup #tanıklık

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

anı-deneme

ISBN 978-975-07-6119-5

9 789750 761195